

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Antaako maaseudun kehittämispolitiikka sijaa riskinotolle?

Riski on mahdollisuus!

01.02.2010

Ylijohtaja Juha S. Niemelä
Keski-Suomen ELY-keskus

Mikä ELY-keskus?

Taustalla neljä organisaatiota

~~Keski-Suomen TE-keskus~~

~~Keski-Suomen tiepiiri~~

~~Keski-Suomen ympäristökeskus (osa)~~

~~Länsi-Suomen lääninhallitus (osa)~~

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Miksi olemme olemassa?

Edistämme alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä Keski-Suomessa.

ELY-keskus on elinkeinojen, työmarkkinoiden ja maaseudun muuttuviin tarpeisiin vastaava valtion kehittämis- ja palvelukeskus. Keskus edistää luonnon- ja ympäristönsuojelua sekä luonnonvarojen ja alueiden kestäväää käyttöä. Keskus tarjoaa toimivan ja turvallisen tieverkon kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin ja vastaa tienpidosta ja julkisen liikenteen hankinnoista toimialueellaan.

Riski?

- Riski = haitan mahdollisuus
 - Haitta (suuruus ja vahingollisuus)
 - Haitan toteutumisen todennäköisyys
- Laajasti koko yhteiskuntaa koskevat vaikutukset
 - Ihmisten hyvinvointiin
 - Talouteen
 - Ympäristöön

Lähde: Sitra 2002

Miten riski näkyy maaseudun kehittämiss politiikassa?

- Politiikkatasolla
- Ohjelmia laadittaessa
- Ohjelmien toteutuksessa
- Yrittäjien arjessa
- Valvonnassa

Kuka voi tai kenen pitäisi ottaa riskiä?

- EU
 - MMM/muut ministeriöt
 - ELY-keskus
 - Toimintaryhmät
 - Yrittäjät / kehittämishankkeiden toteuttajat
 - Jne.
-
- **Tällä hetkellä riskiä ottavat vain yrittäjät!!**

Riski maaseudun kehittämisohjelmien laadinnassa

- Riski ohjelmissa & suunnitelmissa
 - Riskin minimoituu, kun ohjelmat laaditaan laajoissa ryhmissä, ratkaisut helposti ”kaikille kaikkea”...
- Olisiko parempi laatia ohjelmat ”selvitysmies”-tyyppisesti, alan ulkopuolinen asiantuntija => uusia ajatuksia => vaativat riskinottoa...
- Ovatko riskit (esim. rahoituksen tiukka fokuointi) ohjelmissa edes poliittisesti mahdollisia?

Riski ja toimintaryhmät

- Ohjelmia laadittaessa
- Toimintaryhmien päätöksenteossa
- Riskejä paikallisesti
- Hankkeiden koko
- Hallituksen vastuu?
- Paikallinen ”kontrolli”

Riski rahoituksessa

- Riskinotto tukea haettaessa
- Riskin käsittely tukea myönnettäessä
 - Ns. ”harmaa alue” päätöksenteossa
- Riski maksatuksessa
- Riskin ymmärtäminen: hakija vs. päättäjä
- Soveltuvatko nykyiset tuet riskihankkeisiin?

- Riskin kantaa lopulta aina yrittäjä/hankkeen toteuttajataho

Valvonta vs. riski

- EU-varojen hallinnan periaatteet:
 - Menojen valvonnalla on hintansa
 - Nollariskiin pyrkiminen on erittäin kallista epärealistista
- Siedettävä riskitaso
- Menojen ja saavutettavien hyötyjen tasapaino
- Hallinnon riski tulisi olla varsin alhainen
- Näkemuserot riskien toteutumisesta
 - Päätäjä vs. valvonta
 - Hakija vs. valvonta

Riskiin suhtautuminen

- Lainsäädäntö (esim. konkurssit)
 - Viranomaiset (julkinen sektori)
 - Yhteiskunta
 - Muut yrittäjät
 - Järjestöt
 - Kehittäjät
 - Ihmiset yleensä
-
- Riskien arvioiminen jokapäiväiseksi työkaluksi, riskinottoa seuraavat mahdolliset hyödyt tai menetyksen

Riski ja Maaseutu

- Mahdollistaako riskinotto todellisen rikastumisen maaseudulla...
- Rajalliset lähimarkkinat vs. riskin ottamisen hyötyjen ulosmittaus ...
- Laajemmat markkinanäkymät kannustavat riskinottoon
- Maaseudulla totuttu niukkuuteen, mikä taas ei kannusta riskin ottoon... *"pärjätään vähän vähemmällä"*
- Kulttuuri: yhteisön tuki vai paine?

Riski ja julkinen sektori

- Perinteisesti julkiselta sektorilta odotetaan
 - Riskittömyyttä
 - Sääntöjen noudattamista – ei innovatiivisuutta, luovuutta tai riskinottoa
- Riskittömyys merkitsee valvontakustannusten nousua...
- Asiakkailla erilaisia odotuksia riskinotosta julkisella sektorilla
- Erilaiset politiikat edellyttävät erilaista riskinottoa
 - Esim. teknologian kehittäminen vs. opetus

Riskin vähentäminen

- Osaamisen lisäämällä (koulutus, neuvonta)
- Ennakointia
- Yhteistyö = riskin jakaminen
- Analyysit, harkittu riskin ottaminen
- Riskianalyysi
- Riskiympäristön arvioiminen
- Riskeihin varautuminen etukäteen

- = Riskienhallinta

Riski maaseudun kehittämis- politiikassa tulevaisuudessa

- Tarvitsemme lisää reagoitukykyä
- Miten julkiset toimijat voisivat ottaa/jakaa yrittäjien riskiä
- Mitä voidaan tehdä, jotta luodaan kilpailukykyinen ja riskin ottoon kannustava toimintaympäristö yrittäjille
- Ehdottomasti lisää ennakointia, jota myös yrittäjät voisivat hyödyntää
- Korostamme kasvuyrittäjyyttä, olemmeko valmiita olemaan mukana riskinotossa?

Antaako maaseudun
kehittämispolitiikka sijaa
riskinotolle?

**ANTAA tai ELLEI ANNA,
TULEVAISUUDESSA SEN PITÄÄ
VOIDA ANTAA!!**

KIITOS!

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

www.ely-keskus.fi/keski-suomi